

Fylkesmannen
i Oslo og Akershus

Sørum kommune
Postboks 113
1921 Sørumstrand

Miljøvernavdelingen

Tordenskioldsgate 12
Postboks 8111 Dep, 0032 OSLO
Telefon 22 00 35 00
fmoapostmottak@fylkesmannen.no
www.fmoa.no
Organisasjonsnummer NO 974 761 319

Deres ref.:
Deres dato:
Vår ref.: 2018/9017-1 M-FO
Saksbehandler: Simon Haraldsen
Direktetelefon: 22 00 36 52

Dato: 30.04.2018

Oppfølging etter avløpskontroll i Sørum kommune.

Fylkesmannen vil etter søknad endre utslippstillatelsen til Sørum kommune som følge av etableringen av Midtre Romerike avløpsselskap. Vi merket oss at kommunen har fått en helt ny bemanning på avløpssektoren. Ingen av de 3 gjenstående avvik kan lukkes og disse blir nå overført til ny tillatelse med nye frister.

Vi viser til vår kontrollrapport fra 20.04 2015 hvor Fylkesmannen fant 3 avvik fra utslippstillatelsens krav. Fylkesmannen hadde et oppfølgingsmøte 21.10 2016 for å vurdere om avvikene i kontrollrapporten kunne lukkes. Fylkesmannen sendte en bekymringsmelding til kommunen 6.11 2016 etter møtet da verken avvikene kunne svares ut samtidig som det ble informert om at kompetanse og kapasitet ikke vil være tilfredsstillende det neste halve året da flere erfarne personer på avløpsplanlegging og prosjektering skulle slutte om kort tid.

Formålet med oppfølgingsmøtet den 13.04 2018 var å vurdere om avvikene i kontrollrapporten nå kunne lukkes og om ny bemanning var på plass. På møtet deltok følgende:

Navn	Stilling
Helge Fossberg	Fagansvarlig avløp
Jawad Hassan	VA- ingeniør- avløp spredt.
Adil Shah	VA-ingeniør
Hanna Cecilia Lytant	Trainee
Liv Thea Hanestad	Fagansvarlig vann
Victor A. Malmquist	Virksomhetsleder Eiendom og kommunalteknikk
Fra Fylkesmannen:	
Simon Haraldsen	Kontrollansvarlig
Anette Strømme	Deltager

Ny bemanning:

Det ble på møtet presentert en helt ny bemanning på avløpssektoren hvor det fra ledersiden ble sagt tydelig fra at kompetanseoppbyggingen på VA og mangel på lokal kunnskap ble sett på som en av de viktigste utfordringene fremover.

Vi merket oss at kommunen også vil ha fagsamtaler med kommunene Fet og Skedsmo i forbindelse med sammenslåingen av de 3 kommunene i 2020.

Miljørisikovurderingen innen avløp er mangelfull.

Det er blitt utført en risikoklassifisering av pumpestasjoner og overløp på avløpsnett med valgt akseptkriterium (Asplan Viak AS rapport 20.12.2017). Det må arbeides videre med risikoledninger i fortettingsområdene Sørumsand og Frogner. Kommunen har i dag for liten kunnskap om kapasiteten på ledningsnett i disse utsatte områder når en forventer en økning i belastning på systemet som følge av befolkningsvekst. Kommunen har heller ikke foretatt undersøkelser med hensyn til flom og klimaendringer og hvilke konsekvenser dette har for avløpssystemet i de utsatte områdene.

Det må også foretas en miljørisikovurdering på overløp knyttet til felleskummer da det vil være stakeluker på spillvannsledningen i felleskummer som er fjernet – og som ikke er satt på plass igjen.

Miljørisikovurderingen er et viktig grunnlag å styre avløpsvirksomheten etter og bør følgelig få en høy prioritering i det videre arbeidet.

Konklusjon: Fylkesmannen velger å legge dette avviket inn i ny utslippstillatelse ettersom deler av miljørisikovurderingen er oppfylt gjennom risikoklassifiseringen av nødoverløp i pumpestasjonene.

Det mangler en plan for reduksjon av fremmedvann

God planlegging og tverretattlig samarbeid er viktig for å løse oppgavene knyttet til fremmedvannsreduksjon. Kommunen har i dag et 100% separatsystem, men har store tilførsler av overvann til spillvannsledningene og til MIRA når det regner. Det er utarbeidet en fremmedvannsplan (Asplan Viak AS rapport 18.12.2017) hvor det også blir referert til Fylkesmannen i Oslo og Akershus mål for fremmedvannandel på maks. 30% av totalt tilført renseanlegg. Det blir i rapporten vist til at dagens situasjon på MIRA er på ca. 45 % fra Sørum kommune ved regnvær. Rapporten tar opp generelt de aktuelle tiltakene knyttet til fremmedvann, men det mangler en områdestrategi, prioriteringer og handlingsplan for tiltak. Rapporten burde hatt større fokus på de private stikkledningene i helhetsvurderingene av avløpssystemet. Disse utgjør normalt 50% av ledningsnett, og er ofte i dårlig forfatning.

Det ble fra kommunen vist til at reduksjon av fremmedvann er et satsingsområde i kommunen. Vi er kjent med at alle MIRA kostnader skal utliknes på kommunene etter tilført vannmengde. Det betales i dag et betydelig beløp fra kommunene pr. kubikkmeter vann tilført MIRA.

Konklusjon: En handlingsplan for fremmedvannsreduksjon legges inn i ny utslippstillatelse. Kommunen har gjennom Asplan Viak- rapporten vist at de har startet arbeidet med planen.

Virksomheter med påslipp til det kommunale avløpsnett er ikke vurdert etter risiko.

Det foreligger en rapport fra Asplan Viak A/S datert 18.12 2017 på påslipp fra industri i Sørum kommune. Rapporten gir en generell veiledning over bransjer og problemstoffer og konkluderer med at man i kommunen ikke har god nok oversikt over virksomheter og at det ikke er gode nok rutiner for systematisk gjennomgang av virksomheten.

Fylkesmannen mener at kommunen ikke har arbeidet med dette utover Asplan Viak sin rapport som i første rekke fremstår som en veiledning for kommunen på hvordan en bør gå fram. Kartlegging av konkrete virksomheter i kommunen er en forutsetning for å kunne gjennomføre en risikovurdering av disse. Deretter kan kommunen prioritere de virksomheter som en skal ha fokus på fremover.

Konklusjon: Det er nå satt nye ressurser inn i dette arbeidet -og vi velger derfor å legge dette kravet inn i ny tillatelse. Dette medfører at kommunen får en forlenget frist til å løse oppgaven.

Det mangler en hovedplan avløp med handlingsplan

Hovedplan avløp skal være grunnlaget for de strategiske grep og vise prioriteringer av tiltak i en handlingsdel. Planen blir spesielt viktig for å kommunisere og forankre avløpsvirksomhetens behov for investeringer og videre utvikling. Kommunen mangler i dag et slikt styringsdokument med handlingsplan som viser konkret hvilke tiltak som skal prioriteres de neste 4 år. Det foreligger i dag kun en uprioritert liste over tiltak for året 2018.

Konklusjon: Med utgangspunkt i den situasjon kommunen befinner seg i ved at kommunen skal sammenslås med kommunene Fet og Skedsmo vil vi avvente om det skal stilles et krav om at det skal utarbeides et styringsdokument for virksomheten i form av en hovedplan med handlingsdel. En hovedplan skal også implementere kravene som settes i en utslippstillatelse.

Andre forhold

Ledningsnettfornyelse:

Kommunen har hatt svært lav fornyelsestakt av spillvannsledninger i perioden 2007-2015 (jf. KOSTRA data)- og langt under landsgjennomsnittet på **0,6 %**. Dette punktet ble ikke tatt opp på møtet. Gamle betongledninger i et to-rørs separatsystem vil medføre både innlekking og utlekkingsproblem.

Opprydding i avløp spredt bebyggelse.

Kommunen har fått delegert myndighet for separate avløpsanlegg og må derfor sørge for at man som forurensningsmyndighet ivaretar myndighetsoppgavene. Kommunen har et stort oppryddingsbehov innenfor avløp i spredt bebyggelse med ca. 800 anlegg.

Kommunen la fram en utbyggingsplan for kommunalt avløpsnett i spredt bebyggelse. Dette fremstår som et viktig tiltak for å få redusert antall punktutslipp og antall kontrollobjekter i spredt bebyggelse i fremtiden. I den forbindelse viser vi også til vårt brev av 1.03 2018 til Sørums kommune hvor vi kommenterte spørsmål om grensekostnader til kommunalt avløpsnett kontra kostnad til separat avløpsanlegg.

Det mangler i dag en oppryddingsplan ovenfor de boliger som ikke skal tilknyttes kommunalt avløpsnett og som vil utgjøre den største andelen av de 800 anleggene. Det må arbeides for at mesteparten av disse er oppgradert til 2021 (vannforskriftens målsetting).

Konklusjon:

De gjenstående krav i utslippstillatelsen som ikke er oppfylt vil bli videreført i ny utslippstillatelse. Kommunen må som følge av nedleggelse av kommunale renselanlegg og etableringen av MIRA IKS sende Fylkesmannen innen 15 mai, 2018 en søknad om endret utslippstillatelse. I søknaden må det fremgå påslippspunkt til MIRA og ansvarsforhold.

Varsel om gebyr for utført kontroll

Gjennomgangen med kommunen 9.03 2018 er å betrakte som et oppfølgingstilsyn i forhold til kontrollene utført i 2014 og 2016 og oppfølging av dokumentasjonskrav i utslippstillatelsen. Fylkesmannen skal i henhold til forurensningsforskriftens § 39 innkreve gebyrer for kontroller etter forurensningsloven. Ved kontroll beregnes gebyr etter antall fokusområder, medgått tid til forberedelser, gjennomføring og oppfølging i etterkant. Fylkesmannen har valgt å benytte sats 4, som for tiden er kr. 10.300,- jf. forurensningsforskriften § 39-7.

Hvis dere har kommentarer til varslet gebyr, ber vi dere tilbakemelde dette innen 2 uker, jf. forvaltningsloven § 16. Endelig faktura vil bli sendt fra Miljødirektoratet

Med hilsen

Jens Hertzberg
faggruppeleder

Simon Haraldsen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

